

Sygn. akt I ACa 400/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Piotr Wójtowicz
Sędziowie :	SA Lucyna Świdarska-Pilis SA Tomasz Ślęzak (spr.)
Protokolant :	Agnieszka Szymocha

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2018 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa T. Z. i B. Z.

przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 20 grudnia 2017 r., sygn. akt I C 232/16,

1) oddala apelację;

2) zasądza od powodów na rzecz pozwanej 8 100 (osiem tysięcy sto) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego;

3) przyznaje na rzecz adwokat M. S. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Częstochowie) 6 642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) złote, w tym 1 242 (tysiąc dwieście czterdzieści dwa) złote podatku od towarów i usług, z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Tomasz Ślęzak	SSA Piotr Wójtowicz	SSA Lucyna Świdarska-Pilis
-------------------	---------------------	----------------------------

I ACa 400/18

UZASADNIENIE

Powodowie T. Z. i B. Z. wnieśli przeciwko Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W. pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 30 listopada 2005 r, nr (...), któremu nadana została klauzula wykonalności postanowieniami Sądu Rejonowego w Z. z dnia 29 grudnia 2005 r sygn. akt I Co 1735/05, oraz z dnia 7 czerwca 2013 r sygn. akt I Co 1109/13 oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podali, że na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, wszczęte zostało przeciwko nim w dniu 13 listopada 2006 r postępowanie egzekucyjne. Powodowie podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia, wskazując na upływ 10 letniego terminu pomiędzy nadaniem klauzuli wykonalności w dniu 11 stycznia 2006 r a wszczęciem egzekucji wobec dłużników. Ponadto, ich zdaniem, brak nadania klauzuli na rzecz pozwanego i prowadzenie postępowania przeciwko poprzedniemu wierzycielowi (...) Bankowi oddział w K. powoduje brak uprawnień po stronie pozwanej do dochodzenia od powodów przedmiotowego roszczenia. Powodowie nie byli zawiadomieni o umorzeniu czy zawieszeniu postępowania wobec (...) Banku. W okresie od 2009 roku nie były podejmowane jakiegokolwiek czynności, dlatego postępowanie egzekucyjne powinno być umorzone. Zarzut przedawnienia dotyczył również odsetek.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu stanowiska podniesiono, że pozwany na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h., jako następca prawny (...) Banku S.A. przejął cały jego majątek. Wszczęte w dniu 12 października 2006 r postępowanie egzekucyjne prowadzone jest nieprzerwalnie. W dniu 4 stycznia 2013 r powód wszedł w prawa i obowiązki (...) Banku S.A. W dniu 7 czerwca 2013 r powód uzyskał na swoją rzecz klauzulę wykonalności.

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił powództwo i o rzekł o kosztach.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 29 grudnia 2005 r Sąd Rejonowy w Z. w sprawie I Co 1735/06 nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 30 listopada 2005 r nr (...) klauzulę wykonalności na rzecz wierzyciela (...) Banku S.A. z siedzibą w W. przeciwko dłużnikom T. Z., B. Z. i J. Z.. Na podstawie tego tytułu wykonawczego na wniosek (...) Banku S.A. wszczęte zostało w dniu 12 października 2006 r postępowanie egzekucyjne przeciwko tym dłużnikom. Postępowanie prowadzone jest nieprzerwalnie do chwili obecnej w sprawie o sygn. akt km 1583/06, komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Z. M. W.. W okresie objętym zarzutem powodów o braku podejmowania czynności egzekucyjnych 2009 do 2014, oraz 2014 do chwili obecnej, komornik sądowy podejmował szereg czynności egzekucyjnych. W dniu 4 marca 2009 r dokonano zajęcia wierzytelności powoda w Przedsiębiorstwie Handlowo Usługowo Produkcyjnym (...) sp. z o.o. w K., w tym samym dniu zawiadomiono dłużników o terminie opisu i oszacowania nieruchomości opisanych i oznaczonych w księgach wieczystych numerami (...) Sądu Rejonowego w Z.. Dłużnicy wnieśli o odroczenie terminu opisu i oszacowania. Wierzyciel pismem z dnia 1 kwietnia 2009 r zobowiązał się przedłożyć aktualny odpis przedmiotowych ksiąg wieczystych. W dniu 20 kwietnia 2009 r wierzyciel przedłożył odpisy ksiąg wieczystych. W dniu 8 kwietnia 2009 r sporządzony został protokół opisu i oszacowania nieruchomości. Na opis i oszacowanie dłużnicy wnieśli skargę. W dniu 19 maja 2009 r komornik sądowy zawiadomił Prokuraturę Rejonową w Z. o możliwości popełnienia przestępstwa przez dłużników polegającego na podjęciu czynności zmierzających do usunięcia z egzekucji zajętej nieruchomości. W dniu 2 czerwca 2009 r Sąd Rejonowy w Z. uchylił opis i oszacowanie. W dniu 20 października 2009 r komornik wezwał biegłego do uzupełnienia opisu i oszacowania, a w dniu 26 marca 2010 r komornik sądowy poinformował wierzyciela o stanie postępowania tj. sporządzaniu opinii przez biegłego. W tym samym dniu ponownie obwieszczono o terminie opisu i oszacowania przedmiotowych nieruchomości. Pismem z dnia 19 kwietnia 2010 r wierzyciel wniósł o prawidłowe rozliczenie przez komornika zaliczki na opis i oszacowanie. 17 listopada 2009 r dłużnicy wnieśli skargę na dokonana oględziny nieruchomości. W dniu 7 grudnia 2010 r Sąd Rejonowy w Z. oddalił skargę. W dniu 7 stycznia 2011 r Sąd Okręgowy w Częstochowie w sprawie VI Cz 83/11 uchylił zaskarżone postanowienie. W dniu 20 kwietnia 2011 r wierzyciel zażądał informacji o stanie postępowania. W dniu 15 września 2011 r Sąd Okręgowy w Częstochowie w sprawie VI Cz 958/11 oddalił skargę dłużników dotyczącą

odrzućenia skargi z uwagi na jej niepłacenie. W dniu 8 listopada 2012 wierzyciel ponownie zwrócił się do komornika o udzielenie informacji o stanie postępowania egzekucyjnego. W dniu 27 listopada 2012 r komornik wezwał wierzyciela do uiszczenia zaliczki na koszty biegłych dokonujących opisu i oszacowania. W dniu 21 grudnia 2012 r zaliczka została uiszczona. W dniu 15 stycznia 2013 r komornik wydał postanowienie o powołaniu biegłego dla sporządzenia opisu i oszacowania nieruchomości. Dłużnicy ponownie wnieśli o odroczenie terminu opisu i oszacowania, jednocześnie w dniu 13 marca 2013 r wnieśli skargę na czynność komornika wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych.

W dniu 4 stycznia 2013 r doszło od przekształcenia (...) Banku S.A. z siedzibą w W. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wszedł w prawa i obowiązki (...) Banku S.A. W dniu 7 czerwca 2013 r powód uzyskał na swoją rzecz klauzulę wykonalności, a w dniu 1 lipca 2013 r złożył komornikowi sądowemu pismo o zmianie wierzyciela i załączył tytuł wykonawczy do dalszego prowadzenia postępowania egzekucyjnego w imieniu Banku (...) S.A. z siedzibą w W.. W lutym, marcu 2013 wpłynęły kolejne skargi dłużników na czynność komornika powołania biegłego, zawiadomienia o terminie oględzin nieruchomości. We wrześniu 2013 r referendarz sądowy orzekł o wniosku dłużników dotyczących zwolnienia od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych wywołanych wniesionymi skargami. W grudniu 2013 Sąd Rejonowy w Z. podjął decyzję w przedmiocie zaskarżonego postanowienia referendarza sądowego, oraz wydano rozstrzygnięcia dotyczące skarg dłużników. W dniu 25 kwietnia 2014 r Sąd Rejonowy w Z. odrzucił skargę dłużników na postanowienia Sądu oddalające skargę na czynność komornika dotyczącą terminu oględzin nieruchomości. W dniu 6 maja 2014 r komornik sądowy podjął decyzję o zmianie biegłego do dokonania opisu i oszacowania nieruchomości. W dniu 29 maja 2014 r dłużnicy ponownie złożyli skargę na postanowienie komornika o zmianie biegłego. W dniu 11 czerwca 2014 r wpłynęła kolejna skarga dłużników, w której zarzucono brak podstaw do prowadzenia egzekucji do czasu rozstrzygnięcia skarg w sprawach I Co 2529/09, I Co 783/13, I Co 382/13, I Co 628/13, I Co 629/13. W dniu 30 października 2014 r Sąd Okręgowy w sprawie VI Cz 1322/14 oddalił zażalenie dłużników na postanowienie Sądu Rejonowego w Z. z dnia 29 listopada 2013 r o odrzuceniu zażalenia dłużników. W dniu 11 grudnia 2014 r Sąd Okręgowy w Częstochowie w sprawie VI Cz 1482/14 oddalił zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi z dnia 6 marca 2014 r. W dniu 27 stycznia 2015 r Sąd Rejonowy w Z. oddalił kolejną skargę dłużników. W marcu 2015 komornik sądowy poinformował wierzyciela, o stanie postępowania, zobowiązał biegłego do podjęcia czynności w związku rozstrzygnięciem przez Sąd skarg dłużników. W dniu 7 maja 2015 r dłużnicy złożyli skargę na termin dokonania oględzin nieruchomości. W lipcu 2015 r komornik ponaglił biegłego o złożenie operatu szacunkowego. W sierpniu komornik nie uwzględnił wniosku o przełożenie terminu oględzin nieruchomości. W dniu 6 i 28 lipca 2015 r oraz 21 września 2015 wpłynęły skargi dłużników dotyczące prowadzenia egzekucji i oględzin nieruchomości. W dniu 10 września 2015 r biegły przedłożył sporządzoną opinię. W grudniu 2015 Sąd rozstrzygnął skargi. W dniu 4 stycznia 2015 r wierzyciel wezwany został do uiszczenia zaliczki. Wezwanie wykonane zostało 2 lutego 2016 r. i w tym samym dniu biegły złożył informacje uzupełniającą do opinii z dnia 10 września 2015 r. W kwietniu 2016 r dłużnicy ponownie złożyli skargi. W dniu 30 czerwca 2016 r Sąd Rejonowy w Z. oddalił skargi. Komornik sądowy w dniu 7 października 2016 r podjął kolejne czynności związane z obwieszczeniem o opisie i oszacowaniu nieruchomości. W dniach 28 października 2016 r i 7 listopada 2016 wpłynęły skargi dłużnika. W dniu 29 listopada 2016 r sporządzony został protokół opisu i oszacowania nieruchomości.

W oparciu o te ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.), wobec czego zarzut przedawnienia jest chybiony. Brak podstaw do przyjęcia aby wierzyciel dopuścił się bezczynności która mogłaby prowadzić do umorzenia postępowania egzekucyjnego. To dłużnicy swoimi czynnościami zmierzali do przewlekania tego postępowania. Nie ma także podstaw do kwestionowania wejścia przez pozwanego we wszelkie prawa i obowiązki swojego poprzednika prawnego i uprawnienia pozwanego do prowadzenia egzekucji ze spornej nieruchomości. Powodowie nie udowodnili zatem przesłanek zawartych w art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.- wygaśnięcia zobowiązania i braku przejścia na rzecz pozwanego obowiązku wykonania zobowiązania.

W apelacji od tego wyroku powodowie zarzucili:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 840 par. 1 pkt 2 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie faktu, iż po wszczęciu egzekucji przez Komornika Sądowego M. W., nieruchomość powodów B. Z. i T. Z., zmieniła właścicieli,

a egzekucja komornicza, z uwagi na niezwykle trudną sytuację materialną powodów, prowadzona jest wyłącznie z tej nieruchomości,

- naruszenie przepisu prawa procesowego, mające wpływ na treść wyroku, poprzez nieuwzględnienie faktu prowadzenia egzekucji komorniczej bez tytułu wykonawczego na rzecz nowego wierzyciela Banku (...) S.A., mimo że pierwotnie wierzycielem był (...) Bank, którego uprawnienia wygasły.

W oparciu o te zarzuty powodowie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego, wydanego dnia 30 listopada 2005 r. sygn. akt (...), klauzuli wykonalności w całości, nadanej przeciwko T. Z. i B. Z., a także pozbawienie wykonalności postanowienia Sądu Rejonowego w Z. z dnia 07.06.2013r., sygn. akt I Co 1109/13 oraz postanowienia z dnia 29.12.2005r., sygn. akt I Co 1735/05 oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu za obie instancje lub o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z uwzględnieniem kosztów postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności, odnosząc się do zarzutu naruszenia prawa procesowego, stwierdzić należy, że wbrew temu zarzutowi egzekucja komornicza była prowadzona na rzecz nowego wierzyciela - Banku (...) S.A. Sąd pierwszej instancji ustalił bowiem, że w dniu 4 stycznia 2013 r doszło do przekształcenia (...) Banku S.A. z siedzibą w W., w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h., Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wszedł w prawa i obowiązki (...) Banku S.A. i w dniu 7 czerwca 2013 r uzyskał na swoją rzecz klauzulę wykonalności, a w dniu 1 lipca 2013 r złożył komornikowi sądowemu pismo o zmianie wierzyciela i załączył tytuł wykonawczy do dalszego prowadzenia postępowania egzekucyjnego w imieniu Banku (...) S.A. z siedzibą w W.. Nie ulega zatem wątpliwości, że Bank (...) S.A. dysponował tytułem wykonawczym uprawniającym do prowadzenia przeciwko powodom egzekucji. W tym miejscu wskazać należy, że w związku ze zmianą firmy tej spółki na (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. już po wydaniu wyroku przez Sąd pierwszej instancji, który to fakt znany jest Sądowi Apelacyjnemu z urzędu, w uzasadnianym wyroku stroną pozwaną należało oznaczyć w sposób odpowiadający tej zmianie.

Odnosząc się do podtrzymanego w uzasadnieniu apelacji zarzutu przedawnienia stwierdzić należy że jest on bezzasadny. Zgodzić się należy bowiem z Sądem pierwszej instancji, że przez czynności pozwanego banku, w tym przede wszystkim wszczęcie i prowadzenie, nieprzerwanie od 12 października 2006 roku, egzekucji z nieruchomości, także po nadaniu klauzuli wykonalności na rzecz Banku (...), doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. Nie są również uzasadnione argumenty apelacji dotyczące istnienia przesłanek do umorzenia postępowania egzekucyjnego. Brak takich podstaw zarówno w odniesieniu do okoliczności związanych ze zmianą wierzyciela, o czym była już mowa, jak również podnoszonymi przez powodów argumentami związanymi z rzekomą beczynnością wierzyciela. Jak szczegółowo bowiem ustalił Sąd pierwszej instancji analizując przebieg postępowania egzekucyjnego, nie miała miejsca beczynność wierzyciela, a wydłużające się postępowanie wynikało z podejmowania przez dłużników czynności tamujących sprawne jego przeprowadzenie.

Bezzasadny jest również zarzut apelacji naruszenia prawa materialnego - art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., w okolicznościach tej sprawy nie spełniona została bowiem żadna z przewidzianych w tym przepisie przesłanek do pozbawienia, będącego przedmiotem tego postępowania, tytułu wykonawczego wykonalności. W szczególności okolicznościami takimi nie jest przeniesienie własności nieruchomości powodów na rzecz dzieci, przez zawarcie z nimi umowy dożywocia, ani też podnoszona przez nich ich trudna sytuacja materialna. Gdy chodzi o zmianę właścicieli w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że tytuł wykonawczy, na podstawie którego prowadzona jest egzekucja z nieruchomości, skierowany jest także przeciwko synowi powodów J. Z. obecnemu współwłaścicielowi nieruchomości, a druga współwłaścicielka, córka powodów jest dłużniczką rzeczą banku, jako że wierzytelność została zabezpieczona hipoteką, i już z

tych względów prowadzenie egzekucji nie może napotykać na przeszkody. Nie może prowadzić do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego także trudna sytuacja materialna powodów, gdyby byli w dobrej, zbędne byłoby prowadzenie egzekucji, mieliby bowiem możliwości spłaty długu.

O tym, że prowadzenie egzekucji z nieruchomości i możliwość zaspokojenia się z niej przez wierzyciela nie stoi w sprzeczności ze zmianą właścicieli nieruchomości świadczy także wynik postępowania w sprawie z powództwa poprzednika prawnego pozwanego banku przeciwko obecnym właścicielom nieruchomości (...) o uznanie czynności prawnej (umowy dożywocia) za bezskuteczną. Jednym z istotnych argumentów będących podstawą oddalenia powództwa banku, a następnie jego apelacji, było stwierdzenie, że bank, z przyczyn wyżej wskazanych (możliwość zaspokojenia się z nieruchomości pozwanych) nie jest pokrzywdzony przeniesieniem na nich własności nieruchomości w drodze umowy dożywocia (wyroki Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 listopada 2011 r., II C 397/07 i Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 kwietnia 2012 r., I A Ca 72/12). A zatem i w tym postępowaniu, wbrew próbie wykorzystania przez powodów jego wyniku na swoją korzyść, stwierdzono wyraźnie, że nie ma przeszkód do prowadzenia egzekucji z nieruchomości pomimo zmiany jej właścicieli.

Z tych względów Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, o kosztach postępowania apelacyjnego orzekając w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zmienionego rozporządzeniem z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. 2016, poz. 1667), a w zakresie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, zgodnie z § 8 pkt 7 w związku z § 16 ust. pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2016, poz. 1714).

SSA Tomasz Ślęzak SSA Piotr Wójtowicz Lucyna Świdarska-Pilis